

nve@nve.no
Reguleringsmyndigheten for Energi, RME
att: Tiril Henriksen Norvoll

Saksbeh./tlf.nr.: Gunnar E. Nilssen / 90847638
Deres ref./Deres dato: 202105232-1 / 05.07.2021
Vår ref.: 21/00889-6
Vår dato: 15.10.2021

Metode for grenser for omfanget av utveksling og deling av FRR mellom synkronområder iht. SOGL artikkel 176-1 og SOGL 177-1.

Innledning

Statnett viser til brev av 5. juli 2021 om godkjenning av vilkår og metoder, der RME ber om at Statnett oversender siste versjon av TSO-forslag for vilkår og metoder sammen med oppdaterte redegjørelser av TSO-forslag der det er relevant i henhold til en nærmere avtalt tidsplan.

Statnett har under henvisning til brev av 14. mai 2018 fra NVE tidligere og i parallell med de europeiske prosessene oversendt RME metode for grenser for omfanget av utveksling og deling av frekvensgjenopprettingsreserver (Frequency Restoration Reserves/FRR) mellom synkronområder iht. SOGL 176-1 og SOGL 177-1. Vurderingsdokument ble sendt RME 14.9.2018. Metoden ble senere oppdatert våren 2019 og TSOene har datert siste versjon av metoden 13.5.2019.

Vår oppdaterte redegjørelse søker å ta høyde for utviklingen. Metoden må leses i lys av den aktuelle forordningen de er gitt i medhold av, samt annet regelverk og metoder. Vi understreker at metoden har sammenheng med og vil kunne påvirkes av innholdet i andre metoder og regelverk som skal utvikles fremover eller som endres i fremtiden. Statnett kan ikke utelukke at det er problemstillinger knyttet til metoden som ikke er behandlet her, eller at andre kan ha avvikende synspunkter på de forholdene som behandles.

Vedlagte TSO-forslag for metode for grenser for omfanget av utveksling og deling av FRR mellom synkronområder iht. SOGL 176-1 og SOGL 177-1 oversendes RME for formell godkjenning.

Nedenfor følger vår redegjørelse i tråd med avklart mal.

Innholdet i metoden

De nordiske TSOene har kommet til at det ikke er hensiktsmessig å fastsette generelle begrensninger for utveksling og deling av FRR mellom synkronsystem, utover de begrensninger som allerede er beskrevet i SOGL. Dette skyldes at konsekvenser for systemdriften av utveksling og deling av reserver med andre synkronsystem kan variere betydelig, avhengig av hvor de ulike forbindelsene er tilkopleet.

TSOene har derfor blitt enige om at ordninger hvor en TSO inngår avtale om utveksling og deling av FRR, skal godkjennes av de andre nordiske TSOene i den felles LFC blokken i hver enkelt sak. Dette har sammenheng med at slik utveksling og deling vil kunne påvirke frekvensen, kraftflyten i nettet og tilgangen på reservekapasitet i LFC blokken og i deler av LFC blokken. En TSOs agering overfor andre synkronsystem, skal generelt ikke "forurense" systemdriften i det nordiske synkronsystemet.

Endrede forpliktelser og rettigheter

Denne metoden er en formalisering av prinsipper det allerede fra tidligere har vært enighet om blant de nordiske TSOene. Statnett oppfatter at metoden hverken gir Statnett eller andre aktører særskilte nye plikter eller rettigheter.

Endringer fra dagens praksis

Metoden beskriver dagens praksis, og det er dermed ingen endringer som følge av denne metoden.

Gjennomføring innenfor gjeldende regelverk

Forskrift om systemansvaret (fos) skal sikre at systemansvaret utøves på en samfunnsmessig rasjonell måte. Fos § 4 angir prinsipper for utøvelsen av systemansvaret, herunder at systemansvarlig skal sørge for frekvensregulering og sikre momentan balanse i kraftsystemet. Fos § 9 omhandler Regulerstyrke og effektreserve og angir at systemansvarlig til enhver tid skal disponere tilstrekkelige effektreserver. Fos § 11 Marked for regulerkraft angir at systemansvarlig skal drive, utvikle og fastsette vilkår for deltakelse i marked for regulerkraft for å i driftstimen håndtere avvik fra planlagt produksjon og forventet forbruk, samt andre uønskede forhold i kraftsystemet. Forskriftens ordlyd er åpen/overordnet, og gir ingen nærmere føringer for utveksling eller deling av FRR mellom synkronområder.

Systemansvarliges praktisering er omtalt i Statnetts retningslinjer og markedsvilkår, jf. fos § 28a.

Etter Statnetts oppfatning kan denne metoden gjennomføres innenfor gjeldende regelverk. Vi ser heller ikke behov for justeringer av retningslinjer eller vilkår som følge av denne metoden. Vi vil for øvrig bemerke at det vil bli behov for å supplere retningslinjer som følge av felles nordiske kapasitetsmarkeder for FRR.

Deltagelse i samarbeid

Statnett har deltatt i utviklingen av metodeforslaget i samarbeid med de øvrige nordiske TSOene.

Med vennlig hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur.

Anne Sofie Ravndal Risnes
Avdelingsleder